

Základní škola Krnov, Janáčkovo náměstí 17, okres Bruntál, příspěvková
organizace
Janáčkovo náměstí 17
794 01 Krnov

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ JANÁČKOVO NÁMĚSTÍ 17, KRNOV

Mgr. Marcela Rychtová

Krnov, 2022/2023

OBSAH

1 POPIS SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY.....	3
2 ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVNÍŠTĚ.....	4
3 CHARAKTERISTIKA MPP.....	5
3.1 Krátkodobé cíle.....	5
3.2 Dlouhodobé cíle.....	5
4 SYSTÉM ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ U ŽÁKŮ NA ÚROVNI ŠKOLY.....	7
4.1 Pedagogičtí pracovníci.....	8
4.1.1 Způsoby, metody a formy realizace.....	8
5 SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE S RODIČI (ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI).....	10
6 TÉMATA PREVENCE PRCH V JEDNOTLIVÝCH SEKCÍCH A PŘEDMĚTECH	11
6.1 1. stupeň.....	11
6.1.1 Metodická sekce 1. - 2. ročník.....	11
6.1.2 Metodická sekce 3. - 5. ročník.....	12
6.1.2.1 3. ročník.....	12
6.1.2.2 4. ročník.....	12
6.1.2.3 5. ročník.....	13
6.2 2. stupeň.....	14
6.2.1 Humanitní sekce (JČ, D, OV, VV, HV).....	14
6.2.2 Přírodovědná sekce (M, F, CH, Z, Inf).....	15
6.2.3 Člověk a zdraví (TV, VkZ).....	18
6.2.4 Školní družina.....	19
7 AKTIVITY PRO ŽÁKY.....	20
7.1 Téma realizovaná ve školní roce 2022/2023.....	20
7.2 Další akce a aktivity.....	20
8 EVALUACE (2021/2022).....	22
9 LEGISLATIVA.....	23
10 PŘÍLOHY.....	25
10.1 Sít' služeb a kontaktů.....	25
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	27

1 POPIS SOUČASNÉHO STAVU PROBLEMATIKY

typ školy:	škola pavilonového typu (1. stupeň, 2. stupeň, tělocvična)
počet žáků (stav k 30.9.2019):	626 1.stupeň (335): (15 tříd); 2.stupeň (291): (12 tříd)
zvláštnosti:	1.stupeň základní školy je umístěn v jedné budově školního komplexu; 2.stupeň je ve druhé budově, budovy jsou spolu propojeny. Mladší a starší žáci se společně setkávají zpravidla u školního bufetu, při přechodu do učeben informatiky, jazyků, hudební výchovy, dílen, školní kuchyňky nebo tělocvičny
rizikové ukazatele:	škola nevybočuje z okresní normy (experimenty s drogou - řešíme sporadicky, občas řešíme sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, častěji se vyskytuje: záškoláctví, šikanování, projevy vulgárního a agresivního chování, kouření, poškozování cizích věcí)

2 ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ

zástupce vedení školy:	Mgr. Karel Handlíř, ředitel školy, 739 040 461, handlir@zsjnkrnov.cz
	Mgr. Eva Nevídalová, zástupkyně pro 1. stupeň, 739 040 415, nevidalova@zsjnkrnov.cz
	Mgr. Hana Wiedemanová, zástupkyně pro 2. stupeň, 739 040 431, wiedemanova@zsjnkrnov.cz
školní metodik prevence:	Mgr. Marcela Rychtová, 554 617 588, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 – 16.00, rychtova@zsjnkrnov.cz
výchovný poradce:	Mgr. Kamila Koukolová, 739 066 792, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 – 16.00, koukolova@zsjnkrnov.cz
školní psycholog:	Mgr. et Mgr. Petr Studnička, 724 435 335, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 – 16.00, psycholog@zsjnkrnov.cz
speciální pedagog:	Mgr. Petra Dimitriu, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 - 16.00, dimitriu@zsjnkrnov.cz
	Mgr. Kateřina Nováková, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 – 16.00, novakova.k@zsjnkrnov.cz
	Mgr. Veronika Matelová Nováková, konzultační hodiny, čtvrtek 14.30 – 16.00, matelova@zsjnkrnov.cz
	Mgr. Svatava Olejková, konzultační hodiny čtvrtek 14.30 – 16.00, olejkova@zsjnkrnov.cz
sociální pedagog:	Mgr. Kamila Ščudlová, 608 843 354, konzultační hodiny dle domluvy, scudlova@zsjnkrnov.cz
	Bc. Martin Klečka, 608 843 354, konzultační hodiny dle domluvy, klecka@zsjnkrnov.cz
zájemci z řad pedagogického sboru	

3 CHARAKTERISTIKA MPP

Minimální preventivní program školy byl vypracován na podkladě Metodického pokynu k primární prevenci projevů rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních vydaného MŠMT, č. j.: 20 006/2007-5; Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28; vychází ze Školní preventivní strategie a aktuální školské legislativy (Zákon 561/2004 Sb, vyhláška 72/2005 a další).

Na základě dlouhodobých a střednědobých cílů Školní preventivní strategie stanovuje následující

3.1 Krátkodobé cíle

1. zajistit chod fungujícího preventivního týmu (školní metodik prevence, zástupce vedení školy, výchovný poradce, speciální pedagog, psycholog, případně další členové pedagogického sboru), který se podílí na zdokonalování preventivního programu, tým zajišťuje jeho fungování a řeší aktuálně vzniklé závažné události z oblasti projevů rizikového chování
2. zařazovat problematiku projevů rizikového chování do jednotlivých předmětů, věnovat se prevenci v rámci pravidelných třídnických hodin tzv. Domečků
3. zajišťovat besedy, přednášky, programy věnované prevenci (vytvořit systém pokrývající všechny věkové kategorie žáků, navázat na loňskou spolupráci s institucemi zabývajícími se prevencí PRCH, případně získat pro spolupráci nové subjekty)
4. podporovat zapojení žáků do života školy (školní parlament, peer aktivisté z řad žáků, výzdoba školy, udržování pořádku atd.), podporovat účast žáků ve školních soutěžích, olympiádách
5. v letošním školním roce chceme pokračovat v informovanosti rodičů o nebezpečí rizikových faktorů v dětském vývoji (např.: nebezpečí úrazu, záškoláctví, návykové látky, kyberšikana, gambling, nevhodné sexuální chování atd.) a možnostech prevence

3.2 Dlouhodobé cíle

- systematicky rozvíjet a udržovat pozitivní školní klima (atmosféra důvěry, vzájemného respektu mezi všemi zúčastněnými, fungující komunikace) – využití pozitivní psychologie ve vzdělávání (viz Martin Seligman – USA, Alena Slezáčková – ČR)
 - budovat návyky zdravého životního stylu
 - snižovat počet žáků experimentujících s návykovými látkami,
 - snižovat počet případů šikany, kyberšikany, násilí a nesnášenlivosti
 - vést žáky ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovování si reálných životních cílů, poznávání sebe sama, zvládání stresů a dovednosti řešit problémy bez pomoci návykových látek

- soustavně prohlubovat a udržovat komunikaci a spolupráci s rodiči, podporovat zájem rodičů o dění ve škole

- propojení prevence PRCH s ŠVP a zapojení učitelů školy do preventivního programu

4 SYSTÉM ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ U ŽÁKŮ NA ÚROVNI ŠKOLY

Preventivní působení ve škole se snaží plně vyhovět všem požadavkům na prevenci PRCH uváděných ve všech platných dokumentech (metodická doporučení, vyhlášky, školský zákon atd.) týkajících se prevence PRCH.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 stanovuje, že **ředitel školy a školského zařízení** vytváří podmínky pro předcházení vzniku projevů rizikového chování zejména:

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- b) koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy,
- c) zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- d) jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, kvalifikaci, případně mu zajistí podmínky ke studiu k nezbytnému výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- e) pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole,
- f) podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa, školního speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu,
- g) spoluprací s metodikem prevence v PPP Mgr. Stanislavem Tomanem a s krajským školským koordinátorem prevence Mgr. Andreou Matějkovou
- h) podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- i) monitorováním a vyhodnocováním realizace Preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu a vnitřním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.

Dle vyhlášky č.72/2005 Sb. (a novely 116/2011) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních zabezpečuje ředitel školy poskytování poradenských služeb ve škole výchovným poradcem, školním metodikem prevence, speciálním pedagogem, psychologem, tyto spolupracují s třídními učiteli, ostatními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy. **Standardní činnosti výchovného poradce, školního metodika prevence a školního psychologa** jsou vymezeny právním předpisem - příloha č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 stanovuje, že **třídní učitel** (ve vztahu k primární prevenci):

1. spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, **podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu** a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
2. motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
3. zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
4. získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

4.1 Pedagogičtí pracovníci

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog:

- vzdělaný, kvalifikovaný
- komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený
- svou osobností se pozitivně podílející na vývoji osobnosti žáka
- schopný vyučovat za aktivní účasti žáka

4.1.1 Způsoby, metody a formy realizace

- posílení úlohy všech učitelů při tvorbě a udržování pozitivního školního klimatu (důsledně a systematicky vést žáky k dodržování pravidel slušného chování a povinností stanovených školním řádem, respektování individualit, tolerance, otevřené jednání, atp.)
- věnování pozornosti problematickým žákům či skupinám žáků, včasné odhalování asociálního chování (pozor zejména na projevy šikany)

- věnování pozornosti preventivním činnostem v jednotlivých třídách – třídní učitelé (především sledování absence - prevence záškoláctví, vhodná kázeňská opatření)
- získávání aktuálních informací z oblasti prevence rizikových projevů chování (nástěnka ve sborovně, časopis Prevence, literatura v preventivní knihovničce)
- v rámci možností neustálé vzdělávání v oblasti prevence rizikových projevů chování (kurzy, semináře, workshopy, konference, atp.)

5 SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE S RODIČI (ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI)

Spolupráce s rodiči a efektivní komunikace mezi rodiči a školou je považována za jeden z klíčových bodů úspěšnosti preventivního působení ve škole.

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve škole, nejčastěji prostřednictvím písemného elektronického sdělení EduPage (sdělení o plánovaných akcích, změnách v rozvrhu apod.). **EduPage** slouží také k omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole zákonnými zástupci, případně ze strany vyučujících ke sdělením týkajícím se chování žáka ve škole, ať už se jedná o pochvaly, či kázeňské postihy. Žáci jsou vedeni k tomu, že EduPage je významným prostředkem pro komunikaci s rodiči. Další formou informování rodičů jsou webové stránky školy (www.zs5krnov.cz).

Pravidelně jsou rodiče o životě školy informováni také na **třídních schůzkách**, které se konají třikrát ročně. Speciální třídní schůzky jsou v rámci poradenských služeb ve škole připravovány pro rodiče žáků devátého ročníku – v souvislosti s kariérovým poradenstvím. Často jsou na tyto schůzky zváni také zástupci středních škol (výstava SŠ regionu).

Pro efektivní a intenzivnější komunikaci s třídními učiteli i učiteli jednotlivých předmětů nabízí škola rodičům také využití **konzultačních hodin** pedagogů (každý čtvrtek 14.30 – 16.00, případně po domluvě jiný den), opět včetně školního metodika prevence, výchovného poradce a školního psychologa.

Využíváme také komunikace **telefonické** a **e-mailové**. Další informace o škole je možno vyhledat na webových stránkách.

K řešení aktuálních kázeňských či vzdělávacích problémů jsou rodiče zváni k **pohovoru** s učitelem, třídním učitelem a při závažnějších přestupcích na **výchovnou komisi** do školy. Výstupem z každého takového jednání je písemný zápis s uvedením jmen všech zúčastněných, předmětem jednání a konkrétními závěry, opatřeními a doporučeními.

Naší snahou je zapojovat rodiče také do podpory učení svých dětí. Rodiče se dle svých možností zapojují do různých činností na úrovni třídy i školy, účastní se školních i mimoškolních akcí. V případě zájmu mají rodiče možnost se školou spolupracovat i blíže. Při škole aktivně pracuje **Klub rodičů**. Škola má fungující **školskou radu**.

6 TÉMATA PREVENCE PRCH V JEDNOTLIVÝCH SEKCÍCH A PŘEDMĚTECH

Problematika prevence rizikového chování je začleněna do školního vzdělávacího programu vydaného ředitelem školy, je přirozenou součástí školních osnov a výuky jednotlivých předmětů.

Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence rizikového chování žáků prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence rizikového chování žáků dotýká:

- a) oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- b) oblast společenskovední (komunikace, sociální dovednosti a kompetence),
- c) oblast přírodovědná (biologie člověka, fyziologie, chemie),
- d) oblast rodinné a občanské výchovy,
- e) oblast sociálně-právní.

Pro zvýšení efektivity preventivní strategie je začlenění primární prevence rizikového chování žáků uvedeno v minimálním preventivním programu podle plánů pro daný školní rok, aby tak mohly být plánované přednášky smysluplněji propojeny s výukou.

6.1 1. stupeň

6.1.1 Metodická sekce 1. - 2. ročník

Prevence projevů rizikového chování (PRCH) v rámci výuky:

PRVOUKA	Učivo	Probírané jevy
	JSEM ŠKOLÁK	denní režim, záškoláctví
1. roč., 2. roč.	NÁŠ DOMOV, RODINA	vztahy, příbuzní, pomáháme – činnosti v domácnosti, varovné signály - domácí násilí
	SPOLUŽÁCI	KAŽDÝ JSME JINÝ, rasismus
	ZDRAVÍ – ÚRAZ, NEMOC	tísňové volání, zdravá strava, předcházení nemocem a úrazům
1. roč., 2. roč.	LIDÉ A ČAS, VOLNÝ ČAS HASÍK	virtuální drogy varovné signály
	NAŠE ŠKOLA	cesta do školy, chování v dopravě

1. roč.	LÉTO	Evakuace (bezpečnost chování)
---------	------	-------------------------------

6.1.2 Metodická sekce 3. - 5. ročník

6.1.2.1 3. ročník

Předmět	Učivo	Probírané jevy
Prvouka	rodina, domov, škola, rodiče pravidla slušného chování volný čas pečujeme o své zdraví	dětské domovy, ohrožení mravní výchovy, domácí násilí záškoláctví, vandalismus, šikana, kriminalita hraní na počítači užívání návykových látek, kouření, alkohol infekční a nakažlivé choroby
Český jazyk Čtení	vyjmenovaná slova, při vysvětlování významů (návyk, vyžle, výživa apod.) články, romské pohádky	návykové látky, anorexie (vyžle) rasismus, xenofobie, rozdílné kultury
Hudební výchova	etnická hudba, poslech, romské písně	rasismus, xenofobie

6.1.2.2 4. ročník

Předmět	Učivo	Probírané jevy
Vlastivěda	obyvatelé ČR – národnostní menšiny demokratický stát, zákony, soud, policie ochrana přírody Přemyslovci Husitství	rasismus, xenofobie kriminalita, krádeže, záškoláctví, šikana, vandalismus politický extremismus, boj o moc politický a náboženský extremismus

Přírodověda	Rostliny člověk a příroda	psychotropní a omamné látky vandalismus
Český jazyk Čtení	slovní zásoba, význam slov články, četba	výrazy související s patologickými jevy, provádění prevence v souvislosti s jejich vysvětlováním články a ukázky z dětské literatury popisujících problematické jevy, výběr témat přiměřených k věku dětí
Hudební výchova	ukázky romské hudby, Věra Bílá hudba různých národů, poslech – africká hudba apod.	rasismus, patologické hráčství xenofobie, rasismus, rozdílné kultury světa

6.1.2.3 5. ročník

Předmět	Učivo	Probírané jevy
Přírodověda	Rostliny a jejich zařazení životní prostředí člověka dýchací soustava vylučovací soustava péče o zdraví	drogy v přírodě a jejich nebezpečí zvelebování a ochrana životního prostředí vliv kouření na lidský organismus konzumace alkoholu a jeho nebezpečí nebezpečí drog
Vlastivěda	člověk ve společenství Vznik ČSR, T. G. Masaryk 1. světová válka Výuka CO	solidarita, morální a mravní zásady, pomoc slabším, demokracie nacismus, antisemitismus, rasismus, evakuační zavazadlo evakuace, důležitá tel. čísla, použití telefonu
Český jazyk	vyjmenovaná slova doplňování písmen – šibenice (seznámení s cizími pojmy a jejich významem)	význam slov – zvyk, návyk ,zlozvyk anorexie, xenofobie rasismus, diskriminace, nacionalismus, apod.

Předmět	Učivo	Probírané jevy
Přírodověda	Rostliny a jejich zařazení životní prostředí člověka dýchací soustava vylučovací soustava péče o zdraví	drogy v přírodě a jejich nebezpečí zvelebování a ochrana životního prostředí vliv kouření na lidský organismus konzumace alkoholu a jeho nebezpečí nebezpečí drog
Vlastivěda	člověk ve společenství Vznik ČSR, T. G. Masaryk 2. světová válka Výuka CO	solidarita, morální a mravní zásady, pomoc slabším, demokracie nacismus, antisemitismus, rasismus, evakuační zavazadlo evakuace, důležitá tel.čísla, použití telefonu
Český jazyk	vyjmenovaná slova doplňování písmen – šibenice (seznámení s cizími pojmy a jejich významem)	význam slov – zvyk, návyk ,zlozvyk anorexie, xenofobie rasismus, diskriminace, nacionalismus, apod.

Prevence psychopatologických jevů na 1. stupni probíhá také formou sledování a komentářů aktuálních událostí v médiích - vandalismus sportovních fanoušků, útoky proti národnostním menšinám, případy pití alkoholu, kouření a užívání drog dětmi a mladistvými. Zamýšlíme se nad zveřejněnými případy týrání a zneužívání dětí. Společně řešíme konkrétní projevy vandalizmu, špatných návyků a ubližování druhým mezi spolužáky ve třídě i škole.

V rámci vyučování probíhají během školního roku besedy a výchovné programy, které pro děti připravuje policie ČR, městská policie a hasiči (a další viz níže).

6.2 2. stupeň

6.2.1 Humanitní sekce (JČ, D, OV, VV, HV)

Občanská výchova			
	Člověk a lidská práva	- základní lidská práva - ochrana lidských práva	- šikana, rasismus, kriminalita, vandalismus, delikvence, domácí násilí, týraní a zneužívání dětí
	člověk a morálka	- mravnost a morálka	
		lidská důstojnost a nedotknutelnost	

Jazyk český

6.-9. ročník	dílky čtení, dílky psaní	respektování názoru druhých	tematické žánry obsahy knih
	dílky čtení, dílky psaní	aktuální dění, aktuální témata	funkční styly

Dějepis

9. ročník	Téma	Poznámka
	Antisemitismus	Křišťálová noc, hilsneriáda
	holocaust, rasismus, antisemitismus, xenofobie	2. světová válka
	politický a náboženský extremismus	

6.2.2 Přírodovědná sekce (M, F, CH, Z, Inf)

Matematika

6. ročník 7. ročník 8. ročník 9. ročník	Výuka je postavena především na rozvoji osobnosti žáka. V hodinách: - rozvíjíme vzájemnou komunikaci a respekt – mezi žáky navzájem, mezi žákem a učitelem (forma výuky např. skupinová práce, diskuse, obhájení názoru, atd.) - rozvíjíme osobnost žáka – učíme ho sebekritice, vedeme ho k samostatnosti a budování vlastního názoru, zodpovědnosti za své rozhodnutí - předcházíme krizovým situacím – zavádíme pravidla pro vzájemné chování, skupinovou práci a diskuzi - řešíme slovní úlohy, které poukazují na škodlivost patologických jevů (např. škodlivost kouření, alkoholu a drog) - případné vzniklé krizové situace řešíme podle pokynů metodika
--	---

Chemie		
9. ročník	Organická chemie	areny – působení toluenu a naftalenu na zdraví člověka alkoholy, fenoly - působení etanolu, metanolu na člověka aldehydy, ketony – působení formaldehydu na nervový systém,
	Biochemie	Sacharidy, lipidy – zásady správné životosprávy (cukrovka, obezita) Alkaloidy – drogy – nikotin, kokain, morfin, heroin, kofein

Zeměpis

6. ročník	- květen: OBYVATELSTVO NA ZEMI	Obyvatelstvo –rasy, státy a národy, náboženství, jazyky, rozmístění obyvatel: rasismus, negramotnost, kriminálnita, , nakažlivé inf.choroby, AIDS
7. ročník	- říjen: AFRIKA	Obyvatelstvo a kultura Problémy současné Afriky: negramotnost, nemoci, kriminálnita, hlad, podvýživa...
	- prosinec:AMERIKA	Obyvatelstvo a kultura: rasy /Indiáni, přistěhovalci, zavlečení otroci / - rasismus: Zemědělství- pěstování tabáku, omamných látek /koka/– nebezpečí užívání
	- březen: ASIE	Obyvatelstvo a kultura: rasy a národy, náboženství a politický neklid /různé druhy náboženství, vliv na člověka -terorismus, extremismus Problémy obyvatelstva: negramotnost, nemoci, kriminálnita, užívání drog Zemědělství- pěstování tabáku, omamných látek
8. ročník	- říjen: EVROPA	Obyvatelstvo a kultura: rasy a národy, migrace, imigrační vlna – rasismus, vliv náboženství
	- listopad: OBYVATELSTVO SVĚTA	Rasy, národy, jazyky, náboženství ve světě – pojmy rasismus, šovinismus, extremismus, antisemitismus, náboženský fanatismus
	- leden: SVĚTOVÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	pěstování tabáku ve světě, omamné látky-konopí, mák – vliv jejich užívání
9. ročník	- prosinec: ČESKÁ REPUBLIKA	Obyvatelstvo – národnosti, menšiny –rasismus

Přírodopis

	kap. Soustava svalová a opěrná	infekční choroby
--	--------------------------------	------------------

8. ročník BIOLOGIE ČLOVĚKA	kap. Trávicí soustava	poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie
	kap. Dýchací soustava	kouření, omamné látky – čichání a vliv na zdraví
	kap. Oběhová soustava	omamné látky – vpichování, alkohol -krev, odbourávání, vliv na zdraví
	kap. Kožní soustava	infekční a nakažlivé choroby, vliv kouření a alkoholu- projevy na kůži
	kap. Nervová soustava	vliv omamných látek, kouření, alkoholu na nervový systém, mozek, vliv počítače na kognitivní vývoj
	kap. Pohlavní soustava	přenos pohlavních chorob, projevy, HIV, AIDS - zneužívání dětí a ohrožování mravní výchovy mládeže
	kap. Člověk a zdraví	návykové látky a jejich nebezpečí

Informatika

5. ročník 6. ročník	- Bezpečnost na internetu (chování na sociálních sítích, bezpečná hesla, odhlašování...) - Duševní vlastnictví (autorská práva – licence obrázků)
------------------------	--

6.2.3 Člověk a zdraví (TV, VkZ)

Výchova ke zdraví		
6.ročník	Zdravá výživa	- anorexie, bulimie
	Sexuální výchova	- sex.zneužívání
	Prevence návykových látek	- kouření, alkohol
	Prevence šikany	
	Zdravá výživa	- anorexie, bulimie

7. ročník	Rizika zneužívání náv.látek a jejich prevence	- agrese - návykové látky
8. ročník	Rodina	- lidé nevhodní pro manželství
	Úvod do sexuality	- sexuální chování
	Rizika návykových látek	- zdravotní, zneužívání, odmítání - linky důvěry, krizová centra
	Pohlavní choroby	- přenos (kapavka, syfilis, apod.) - HIV/AIDS
	Sexuální deviace, znásilnění	
	Závislost Šikana, rasismus, vandalismus, domácí násilí	- drogy, gambling, virtuální drogy, závislost na politickém a náboženském extremismu

Tělesná výchova		
6.-9. ročník	Téma	
	- mezilidské vztahy - způsoby rozhodování - tolerance - řešení problémů (šikana, ponižování) - sportovní chování - rizika ohrožující zdraví (kouření, alkohol,...) - jejich prevence	

6.2.4 Školní družina

Školní družina (akce realizované 2022/2023)
Viz plán aktivit školní družiny, dle aktuální situace
Přírodovědné sobotní výlety vždy podle počasí a domluvy. Další akce budou domlouvány průběžně podle aktuálních okolností a nabídek.

7 AKTIVITY PRO ŽÁKY

7.1 Témata realizovaná ve školní roce 2022/2023

2. ročníky	Vlastní bezpečí
3. ročníky	Vlastní bezpečí
4. ročníky	Prevence šikany, nebezpečí internetu On-line I.
5. ročníky	Kyberšikana, nebezpečí internetu On-line I. Prevence kouření
6. ročníky	Kyberšikana, nebezpečí internetu
7. ročníky	Nebezpečí internetu Čas proměn – beseda pro dívky
8. ročníky	Trestní odpovědnosti On-line II. Prevence závislosti na alkoholu
9. ročníky	HIV Cesta k mužnosti

další preventivní akce na základě aktuální situace

7.2 Další akce a aktivity

Preventivní aktivity probíhající průběžně po celý rok:

práce školní družiny (nabídka volnočasových aktivit - kroužky)
aktivity uplatňované ve výuce jednotlivých předmětů
preventivní práce školního psychologa a školního metodika prevence (práce se třídou, diagnostika, konzultace s odborníky, třídní schůzky)
řešení aktuálních problémů – výskyt sociálně-patologických jevů
spolupráce s institucemi podílejícími se na prevenci PRCH
projekt „Spolu to zvládneme“
spolupráce 1. a 6. ročníků, 2. a 7. ročníků, 3. a 8. ročníků, 4. a 9. ročníků
informace o rizicích práce s PC (závislosti - gambling, kyberšikana, atd.),
informační plakáty a letáky v počítačových učebnách a pro rodiče na stránkách školy.

Žáci mají k dispozici e-mailovou schránku důvěry:

schrankaduvery@zsjnkrnov.cz

Jednorázové tématické aktivity

Dlouhodobé aktivity

Projekt „Spolu to zvládneme“

Adaptační kurzy 1. a 6. ročníků

8 EVALUACE (2021/2022)

Díky šetření Městského úřadu Odboru školství, kultury a tělovýchovy jsme ve škole zjišťovali anonymně výskyt sociálně patologických jevů (šetření je prováděno každoročně, testování VRCHA).

Výsledky šetření prodiskutovali s oblastním metodikem prevence a na základě nich jsme vyvodili závěry a nastínili možnosti prevence sociálně patologického chování. Zvláštní pozornost je třeba věnovat práci dětí s internetem, jejich zapojení do sociálních sítí. Tomuto tématu se budeme ve zvýšené míře věnovat i letos. Přidali jsme na základě šetření VRCHA prevenci kouření u mladších dětí.

Jelikož jsme škola s velkým počtem dětí, je problematické jejich občasné sdružování na místech, která jsou vyhrazena všem. Zde vznikají mezi dětmi problémy. V školní roce 2021/2022 jsme se snažili působit na kolektivy tříd tak, aby byly podporovány ke spolupráci a kooperaci nejen při výuce.

Osvědčily se rovněž „Domečky“ v šestých ročnících, ty probíhají každý týden. V ostatních třídách druhého stupně jsou žáci s třídními učiteli po domluvě.

2021/2022 jsme se ve zvýšené míře věnovali internetu, šikaně, dopravní výchově, právní odpovědnosti žáků, vlastnímu bezpečí dětí. Interaktivní besedy byly z větší části certifikované. V tomto budeme nadále pokračovat.

Aktivita, kterými žáci prošli v roce 2021/2022 byly žáky dobře reflektovány.

Některé z aktivit pro žáky byly zařazeny aktuálně buď na žádost třídních učitelů nebo byla jejich potřebnost vyhodnocena dětmi či vyučujícími.

9 LEGISLATIVA

Legislativní rámec pro oblast školské prevence rizikového chování

Aktualizace k 1. 9. 2019

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2020
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Moravskoslezském kraji na léta 2019 - 2022
- Strategický protidrogový plán Moravskoslezského kraje na období 2019 - 2022

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 65/2017 Sb., **o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“**

- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:
 1. návykové látky
 2. rizikové chování v dopravě
 3. poruchy příjmu potravy
 4. alkohol
 5. syndrom CAN
 6. školní šikana
 7. kyberšikana
 8. homofonie
 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 10. vandalismus
 11. záškoláctví
 12. krádeže
 13. tabák (aktualizováno 2022)
 14. krizové situace spojené s násilím
 15. netolismus
 16. sebepoškozování
 17. nová náboženská hnutí
 18. rizikové sexuální chování
 19. příslušnost k subkulturám
 20. domácí násilí
 21. hazardní hraní
 22. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS.
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002 –14)
související normy: *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy)*
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)
související norma: *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25)

10 PŘÍLOHY

10.1 Síť služeb a kontaktů

Krajský školský koordinátor prevence Moravskoslezského kraje
28. října 117
Ostrava 702 18
tel.: 595 622 337, Mgr. Andrea Matějková
andrea.matejkova@kr-moravskoslezsky.cz (krajský metodik prevence)

Pedagogicko-psychologická poradna
Krnovská 998/9, 792 01, Bruntál
tel.: 554 717 737, Mgr. et Mgr. Stanislav Toman
toman.pppbr@gmail.com (oblastní metodik prevence)

Pedagogicko-psychologická poradna
Soukenická 137/27, 794 01, Krnov
Tel.: 554 612 395, Mgr. Jana Kubová

Středisko výchovné péče
Náměstí Míru 13, 794 01, Krnov
tel.: 770 143 582
svpkrnov@tiscali.cz

Preventivně informační skupina
Okresní ředitelství Policie ČR
Partyzánská 9, 792 01, Bruntál
Karla Špaltová
karla.spaltova@pcr.cz

Městský úřad Krnov
Hlavní náměstí 1, 794 01, Krnov
Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a rodiny
tel.: 554 697 236, Bc. Michal Zuzaník, DiS.

SVČ Krnov
Dobrovského 16, Krnov, 794 01
Tel.: 554 614 690

Městská policie Krnov
Žižkova 539/20, Krnov, 794 01
Tel.: 554 617 777

HZS ÚO Bruntál
U Požárníků 61/33, Krnov, 794 01
Tel.: 950 741 011

JSDH Krnov
Partyzánů 2333/16, Krnov, 794 01
Tel.: 554 617 844

MP Education, s.r.o.
Hrusice 234, Senohraby, 251 66
Tel.: 777 649 908, Mgr. Lenka Šebestová, DiS.

Centrum inkluze o.p.s.
Klokočov 185, Vítkov, 747 47
Tel.: 728 343 747, Mgr. Lucie Stanjurová

Rizika internetu a komunikačních technologií, z. s.
Na Hradbách 1922/15, Ostrava 702 00
Tel.: 734 147 317, Mgr. Lukáš Látal

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
Oddělení podpory zdraví
Mgr. Petra Macounová
Tel.: 731 272 263

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MIOVSKÝ, Michal, Lenka SKÁCELOVÁ, Jana ZAPLETALOVÁ, et al. *Prevence rizikového chování ve školství*. Druhé, přepracované a doplněné vydání. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. ISBN 978-80-7422-391-4.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-014-3.

KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.